

Ngaahi founa fakapotopoto ki he COVID ma'ae ngaahi 'apiakó

Fakamatala ma'ae ngaahi fāmili'

'Oku mau 'ilo ko e me'a lelei taha ki he ako, tupulaki mo e uelofea 'a 'etau fānauakó ko 'enau fakataha 'i he loki akó. 'E kei hokohoko atu pē 'i he teemi ko'eni' 'emau fakahoko ha ngaahi founa ke mau lava ai 'o fakamu'omu'a fakatou'osi 'a e tūkunga-lelei 'etau fānauakó pea mo ha 'ātakai fakaako 'oku tu'u ma'u mo 'aonga.

Nofo pē 'i 'api kapau 'oku 'ikai ke sai

- Kapau 'oku 'ikai ke sai ho'o tamá, kuo pau ke ke tauhi ia 'i 'api. Kapau 'oku nau fakahaa'i ha ngaahi faka'ilonga COVID-19, 'oku totonu ke nau fai ha sivi COVID-19 (PCR pe RAT) pea muimui ki he fale'i mei he Pule'anga NSW ki he tokanga'i e malu 'i 'api 'a e COVID-19 ([managing COVID-19 safely at home](#)).
- 'Oku totonu ke toki foki pē ho'o tamá ki he akó 'i he 'e ne 'atā mei he faka'ilongá.

Ngaahi huhu-malu'i'

- Ko e ngaahi huhu malu'i ki he COVID-19 mo e ngaahi puke vailasi kehé ko e taha ia 'o e ngaahi founa lelei taha ki hono malu'i koé, ho fāmili' mo e komiunitii'. Ko e huhu malu'i' ko ha founa malu mo lelei ia ke 'oange ai ki ho ngaahi me'a malu'i' ha tokoni fakafepaki ki he ngaahi puke lahi.
- 'Oku pou pou'i mālohi kotoa pē 'a e fānauako mo e kau ngāue 'oku nau 'ataá ke nau tauhi ke kakato 'enau ngaahi huhu malu'i' ke malu'i 'enau mo'ui lelei'.
- Ko e kau ngāue kotoa pē 'oku ngāue 'i he ngaahi 'apiakó ki ha ngaahi taumu'a pau (schools for specific purposes (SSPs)) 'oku fiema'u ke huhu malu'i fakafepaki tu'o ua kinautolu ki he COVID-19 pe ma'u ha faka'atā fakafaito'o 'oku kei 'aonga.

Sivi 'enitiseni (antigen) vavé

- 'Oku totonu ke ngāue'aki 'a e sivi 'enitiseni vavé (Rapid antigen tests (RATs)) kapau 'oku hā mai 'i ho'o tamá ha ngaahi faka'ilonga COVID-19.
- 'Oku pou pou'i 'a e fānauako 'oku nau sivi positivi ki he COVID-19 ke nau fakahā ki honau 'apiakó pea lesisita 'enau sivi positivi' 'i he [Service NSW](#) ke nau lava 'o ma'u ha fale'i taimi totonu mo ha pou pou mei he Potungāue Mo'ui 'a NSW.
- E tauhi 'e he ngaahi 'apiakó ha ngaahi naunau talifaki sivi 'enitiseni vave 'i he ngaahi feitu'u fakaakó ki he ngaahi taumu'a sivi hono siofi' 'i ha hoko ha mafola.

Haisini' mo e fakama'á

- 'Oku pou pou'i 'a e fānauakó ke fufulu ma'u pē honau nimá 'aki e koa mo e vai pea ngāue'aki 'a e ngaahi me'angāue malu'i fakatāutahá 'o ka fiema'u.
- 'E nofotaha 'a e 'aho fakama'a fakalahi 'o e ngaahi 'apiakó 'i he ngaahi feitu'u 'oku lahi e pā ki ai' mo e ngaahi fungame'a kehe 'oku fefeká, ngaahi kau'i matapaá, ngaahi loká, ngaahi me'a kamosi maamá mo e 'ā pamu ke piki ki ai 'i he sitepú mo e ngaahi feitu'u 'oku ngaué.

Fakamanavá

- Ko e 'ea fo'ou' ko e founa lelei taha ia 'o e fakamanava ke fakasi'isi'i e fakatu'utāmaki 'o e fe'ave'aki'.
- Lolotonga e ngaahi māhina māfanaangé, 'e ngāue'aki 'a e fakamokomoko fakataha mo e ngaahi founa fakamanavá ke fakapotopotutatau ai e fua-māfana fakafiemālié.
- Kuo vakai'i 'a e ngaahi feitu'u fai'anga ako kotoa pē 'i he ngaahi 'apiako fakapule'angá ke fakapapau'i 'oku 'i ai e ngaahi tu'unga totonu 'o e fakamanavá mo e ngaahi me'a fakama'a 'eá kuo 'osi 'oatu ia 'i he feitu'u 'oku fiema'u ai.
- 'E kei pou pou'i pē hono ngāue'aki 'o e ngaahi feitu'u 'i tu'á 'i he feitu'u 'e lava ai.

Maasi

- 'Oku pou pou'i mālohi 'a e tui maasi' 'i he feitu'u 'e malava ai' ki he kotoa 'o e fānauakó, kau ngāuē mo e kau 'a'ahi', tautautefito ki he ngaahi feitu'u 'i fale mo e/pe 'i he taimi 'oku 'ikai malava ai 'a e fakavāmama'ó. pea kapau kuo fakae'a kinautolu ki he COVID-19.
- 'Oku hokohoko atu pē hono fiema'u e tui maasi' 'i he taimi kotoa pē ma'a e kau ngāuē, kau ngāuē 'ofá mo e kau ngāuē kehe 'oku nau pou pou'i 'etau fānauako 'oku nau 'i ha tu'unga fakatu'utāmakiange 'o e puke lahi 'i he COVID-19, 'o tatau ai pē pe 'oku nau 'i he ngaahi 'apiako ki ha ngaahi taumu'a pau, ngaahi 'iuniti pou pou pe ngaahi lokiako.

Kau 'a'ahi

- 'E lava ke 'alu 'a e kau 'a'ahi' ki he ngaahi feitu'u fai'anga-akó 'o tatau ai pē pe ko e hā honau tu'unga huhu-malu'i'.
- 'E ala fiema'u ke tui maasi 'a e kau 'a'ahi 'oku nau kau hangatonu mo e fānauakó 'i ha ngaahi feitu'u 'oku tūkunga fakatu'utāmaki ki he ngaahi ngāuē 'a e 'apiakó mo e fakahoko 'o e silapá pea mo e ngaahi hoa-ngāuē fekau'aki ki he mo'ui lelei' ki he tu'unga-lelei 'a e fānauakó.

Ngaahi 'ekitiviti'

- 'E fakakau 'a e ngaahi vakai'i 'o e mo'ui lelei' mo e malú ki hono palani 'o e ngaahi 'ekitiviti', kau ai 'a e ngaahi 'alu fakaakó mo e ngaahi 'apitanga pō kakató.
- 'E fakahā ki he ngaahi mātu'á mo e kau tauhi' 'a e fakatu'utāmaki 'o e fakae'á pea 'e fiema'u ke nau fakangofua 'a e ngaahi 'ekitiviti' pau.

Ko hono talia 'a e ngaahi tūkunga fakafeitu'u

- 'E ngāuē 'a e ngaahi 'apiakó mo e timi 'a e potungāuē ki hono pule'i 'o e Mo'ui-lelei, Malu mo e Tūkunga-lelei 'a e Kau Ngāuē ke nau tali totonu ki he ngaahi tūkunga 'o e feitu'u ko iá, kau ai 'a e ngaahi mafola 'a e puke he vailasi'.
- 'I he ngaahi me'a 'e ni'ihī, 'e lava ke kamata fakataimi 'e he ngaahi 'apiakó ha toe ngaahi founa kehe ki ha taimi fakangatangata ke tokoni 'i hono ta'ofi e seini 'o e pipihī', kau ai hono fiema'u ke tui maasi, toloi pe fakangatangata e ngaahi 'ekitiviti' 'oku 'ikai mahu'inga mo tataki e ngaahi kulupu pau ke nau ako mavahe mei 'apiako.

Ako mavahe mei 'apiakó

- 'Oku kei hokohoko atu pē 'a e 'atā 'a e ngaahi 'apiakó ki he ngaahi tataki mo e naunau fakaako 'i he 'initaneti' pea kuo pulusi ke pou pou'i 'a e fānauko 'oku nau fiema'u ke nau ako mavahe mei 'apiakó.

Ngāuē Fakatonulea Telefoni

Kapau 'okú ke fiema'u ha toe fakamatala, kātaki 'o telefoni ki ho'o pule akó. Kapau 'okú ke fiema'u ha taha fakatonulea ke tokoni atu 'i ho'o faka'eke'eké, kātaki 'o telefoni ki he Ngāuē Fakatonulea Telefoni' 'i he 131 450 'o kole ha taha fakatonulea 'i ho'o lea fakafonuá. Talaange ki he tokotaha tali telefoni' 'a e fika telefoni 'oku ke fie tā ki ai', pea 'e ma'u 'e he tokotaha tali telefoni' ha taha fakatonulea 'i he lainé ke tokoni atu 'i he fepōtalanoa'aki'. He 'ikai 'eke totongi kiate koe ki he ngāuē ní.

'Oku tukupā 'a e Pule'anga NSW ke fakapapau'i 'oku hokohoko atu hono fakalele 'o e akó lolotonga 'ene fakamu'omu'a 'a e malu mo e lelei 'a e fānauakó mo e kau ngāuē fakaakó.